

KÚRIA

Bhar.III.1.142/2013/18.szám

A Kúria, mint harmadfokú bíróság Budapesten, a 2014. év március hó 18. napján tartott harmadfokú nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A csempészet büntette és más bűncselekmények miatt K. B. és társai ellen folyamatban levő büntetőügyben a V. A. II. rendű, N. Zs. III. rendű vádlottak és védőik által bejelentett másodfellebbezéseket elbírálva a Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság 2.Bf.179/2012/35. számú ítéletét megváltoztatja az alábbiak szerint:

V. A. II. rendű vádlott tekintetében

- a vámérdeket sértő cselekményét folytatólagosan elkövetett költségvetési csalás büntettének [2012. évi C. törvény (Btk.) 396. § (1) bek. a) pont, (5) bek. b) pont] minősíti;*
- a terhére rótt folytatólagosan elkövetett csalás büntettét illetően az e minősítést megállapító jogszabályhely megjelölését a 2012. évi C. törvény (Btk.) 373. § (1) bekezdés és (6) bekezdés b) pontjára;*
- a terhére rótt 54 rendbeli közokirat-hamisítás büntettét illetően az e minősítést megállapító jogszabályhely megjelölését a 2012. évi C. törvény (Btk.) 342. § (1) bekezdés b) pontjára helyesbíti;*
- a vele szemben kiszabott szabadságvesztést börtönben rendeli végrehajtani, amely büntetésből legkorábban a kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.*

N. Zs. III. rendű vádlott tekintetében

- a cselekményei minősítése körében felhívott jogszabályt az 1978. évi IV. törvény - régi Btk-ként jelöli meg;*
- a börtönbüntetés tartamát 3 (három) évre enyhíti.*

V. A. II. rendű vádlottat kötelezi, hogy a R. S. Kft. magánfél részére az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül

fizessen meg 261.086.143 (kettőszázhatvanegymillió-nyolcvanhatezer-egyszáznegyvenhárom) forint tőkét, valamint e tőkének az esedékesség napjától számított mindenkori törvényes kamatát; továbbá az államnak - külön felhívásra - fizessen meg 900.000 (kilencszázezer) forint eljárási illetéket. Ezt meghaladó követelésével a magánfelet egyéb törvényes útra utasítja.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét a II. rendű és III. rendű vádlottak tekintetében helybenhagyja azzal a meghagyással, hogy az első fokon eljáró bíróságnak a II. tényállási pontban írt cselekményt illetően a vagyonelkobzás alkalmazhatósága vonatkozásában folytasson le különleges eljárást.

I n d o k o l á s

A Fővárosi Bíróság a 2011. szeptember 6-án kihirdetett 22.B.275/2006/126. számú ítéletével V. A. II. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki

- folytatólagosan, üzletszerűen elkövetett csempészet bűntettében [1978. évi IV. törvény - a továbbiakban korábbi Btk. - 312. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont]; valamint

- 54 rb. magánokirat-hamisítás vétségében (korábbi Btk. 276. §).

Ezért őt a bíróság halmazati büntetésként főbüntetésül 2 év 10 hónap börtönbüntetésre, mellékbüntetésül 3 év közügyektől eltiltásra, 2.000.000 forint pénzmellékbüntetésre és 3.000.000 forint vagyonelkobzásra ítélte, a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítani rendelve a 2004. szeptember 23-tól 2005. március 22-ig előzetes fogvatartásban töltött időt.

Rendelkezett arról, hogy a pénzmellékbüntetést meg nem fizetése esetén 10.000 forintonként kell 1-1 nap szabadságvesztésre átváltoztatni.

A bíróság a R. S. Zrt. és a H. Rt. által előterjesztett polgári jogi igényt elutasította, továbbá kötelezte V. A. II. rendű vádlottat a felmerült büntügyi költség - I. rendű és III. rendű vádlottakkal való - egyetemleges viselésére, valamint a II. rendű vádlott teljes ingó és ingatlan vagyonára elrendelt zár alá vételt fenntartotta.

A bíróság a II. rendű vádlottat az ellene bünszövetségben, üzletszerűen és folytatólagosan elkövetett különösen nagy kárt okozó csalás bűntette [korábbi Btk. 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és c) pont, (7) bekezdés b) pont] miatt emelt vád alól felmentette.

A Fővárosi Bíróság ugyanezen ítéletével N. Zs. III. rendű vádlottat

bűnösnek mondta ki

- folytatólagosan, üzletszerűen elkövetett csempészet büntettségében [korábbi Btk. 312. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont]; valamint
- 17 rb. magánokirat-hamisítás vétségében (korábbi Btk. 276. §).

Ezért őt a bíróság halmazati büntetésként főbüntetésül 2 év börtönbüntetésre, mellékbüntetésül 3 év közügyektől eltiltásra és 500.000 forint pénzmellékbüntetésre és 2.000.000 forint vagyonekbevételezésre ítélte, a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítani rendelve a 2004. október 6-tól 2005. március 22-ig előzetes fogvatartásban töltött időt.

Rendelkezett arról, hogy a pénzmellékbüntetést meg nem fizetése esetén 5.000 forintonként kell 1-1 nap szabadságvesztésre átváltoztatni.

A bíróság a R. S. Zrt. és a H. Rt. által előterjesztett polgári jogi igényt elutasította, továbbá kötelezte N. Zs. III. rendű vádlottat a felmerült bűnügyi költség - I. rendű és II. rendű vádlottakkal való - egyetemleges viselésére, valamint a III. rendű vádlottól lefoglalt 1.252.553 forint és a 840.425 forint lefoglalását megszüntette, azonban azt visszatartotta a vagyonekbevételezés és bűnügyi költség megfizetésére.

A bíróság a III. rendű vádlottat az ellene bünszövetségben, üzletszerűen és folytatólagosan elkövetett különösen nagy kárt okozó csalás büntette [korábbi Btk. 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és c) pont, (7) bekezdés b) pont] miatt emelt vád alól felmentette.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész V. A. II. rendű és N. Zs. III. rendű vádlottak terhére, a felmentő rendelkezések esetében a bűnösség megállapítása, egyébként téves minősítés és a büntetés súlyosítása végett nyújtott be fellebbezést; továbbá V. A. II. rendű vádlott és védője felmentésért, N. Zs. III. rendű vádlott és védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítés érdekében fellebbezett.

A kétoldalú fellebbezések alapján eljárva a Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a 2013. május 21-én kihirdetett 2.Bf.179/2012/35. számú ítéletével az elsőfokú határozatot akként változtatta meg, hogy V. A. II. rendű vádlottal szemben a terhére rótt

- vámbűncselekményt folytatólagosan elkövetett csempészet büntettségének [korábbi Btk. 312. § (1) bekezdés a) pont I. fordulat, (2) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont];

- a terhére megállapított 54 rb. magánokirat-hamisítás vétségének értékelte cselekményeket 54 rb. közokirat-hamisítás büntettségének [korábbi Btk. 274. § (1) bekezdés b) pont] minősítette; valamint

- a II. rendű vádlott bűnösségét folytatólagosan elkövetett csalás büntettségében [korábbi Btk. 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (7) bekezdés b) pont] is megállapította.

V. A. II. rendű vádlott börtönbüntetését és a közügyektől eltiltás

tartamát 4-4 évre súlyosította.

A II. rendű vádlottal szemben a pénzmellékbüntetés kiszabását, annak átváltoztatására vonatkozó rendelkezést, és az elsőfokú bíróság által elrendelt vagyonekobzásra vonatkozó rendelkezést mellőzte.

A II. rendű vádlott teljes vagyonára elrendelt zár alá vétel fenntartására vonatkozó elsőfokú rendelkezést mellőzte, továbbá rendelkezett a felmerült bünygyi költség viseléséről.

A Fővárosi Ítéltábla ugyanezen ítéletével az elsőfokú határozatot akként változtatta meg, hogy N. Zs. III. rendű vádlottal szemben a terhére rótt

- vámbűncselekményt folytatólagosan elkövetett csempészet büntettének [korábbi Btk. 312. § (1) bekezdés a) pont I. fordulat, (2) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont];

- a terhére megállapított 17 rb. magánokirat-hamisítás vétségének értékelte cselekményeket 17 rb. közokirat-hamisítás büntettének [korábbi Btk. 274. § (1) bekezdés b) pont] minősítette; valamint

- a III. rendű vádlott bűnösségét 5 rb. - 3 esetben folytatólagosan elkövetett - csalás büntettében [korábbi Btk. 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (6) bekezdés b) pont] is megállapította.

N. Zs. III. rendű vádlott börtönbüntetését 3 év 6 hónapra, a közügyektől eltiltás tartamát 4 évre súlyosította.

A III. rendű vádlottal szemben a pénzmellékbüntetés kiszabását, annak átváltoztatására vonatkozó rendelkezést, és az elsőfokú bíróság által elrendelt vagyonekobzásra vonatkozó rendelkezést mellőzte.

A N. Zs. III. rendű vádlottól tévesen lefoglaltként megjelölt, helyesen zár alá vett 1.252.553 millió forint összeg tekintetében a visszatartásra vonatkozó rendelkezést mellőzte, a Fővárosi Bíróság Gazdasági Hivatala Bírói Letéti Csoportjánál kezelt 840.425 forintot elkobozta, továbbá rendelkezett a felmerült bünygyi költség viseléséről.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet a II. rendű és III. rendű vádlottak vonatkozásában helybenhagyta.

*

A Fővárosi Ítéltábla másodfokú ítélete ellen a tényállás I. pontjával kapcsolatban V. A. II. rendű vádlott, a tényállás II. pontjával kapcsolatban pedig N. Zs. III. rendű vádlott, valamint e vádlottak védői, a II. rendű vádlott és védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan a megtámadott határozatok hatályon kívül helyezéséért, a III. rendű vádlott és védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítés érdekében jelentettek be másodfellebbezést. A vádlottak védői a fellebbezésüket írásban is indokolták.

V. A. II. rendű vádlott meghatalmazott védője másodfellebbezésének indokolásában a következő okokat jelölte meg:

- véleménye szerint az elsőfokú ítélet tényállása és indokolása tényekkel alá nem támasztott fikciókat fogalmaz meg, mely tény már abból is észrevehető, hogy a bíróságok nem vettek fel bizonyítást arra nézve, hogy a II. rendű vádlott hozzáférhetett-e a hamis pecséhez, vagy hogy részt vehetett-e egyáltalán a „hamis pecsételésben”;

- álláspontja szerint a bíróságok szintén nem vettek fel bizonyítást arra a körülményre, mely szerint V. A. az átvett iratokat a nagybani piacon átadta M. Z.-nak, illetve azokat lepecsételve tőle visszakarta;

- a védelem megítélése szerint a tényállás nem csak bizonyítatlan, hanem hiányos is, mivel nem tartalmazza valamennyi, az ügy megítélésére kiható adatot;

- a bíróságok által megállapított tényállás az iratok tartalmával ellentétes, és helytelen ténybeli következtetést tartalmaz a történetekre nézve, bizonyítékok nélkül, pusztá feltételezésekből állapítva meg a tényállást;

- a védelem sérelmezte, hogy a bíróságok nem vették figyelembe azt a körülményt, hogy az I. rendű vádlott magatartása nélkül nem valósulhatott volna meg az állítólagos bűncselekmény, azonban álláspontja szerint a bizonyítékok értékelését követően megállapítható volt, hogy az I. rendű és a II. rendű vádlottak magatartása egymástól elkülönült. Ebből kifolyólag - valamint mindennemű bizonyíték hiányában - azt sem lehetett volna megállapítani, hogy a II. rendű vádlottnak bármilyen kapcsolata lett volna az I. rendű vádlottal, vagy annak cselekményében részt vett volna. Mindezekből pedig az következtethető, hogy a vámellenőrzés alóli elvonásnak, mint elkövetési magatartásnak egyik - befejező - eleméhez sem volt semmiféle kapcsolata a II. rendű vádlottnak. Ezzel szemben a bíróságok logikai hibát vétve, bizonyíték hiányában feltételezték a II. rendű vádlottnak ezen befejező elemhez való kapcsolatát, és erre a fikcióra építette fel az ítéletben megjelölt és feltételezett közvetett bizonyítékokat. Azonban a II. rendű vádlott valójában csupán ténybeli tévedésben volt, ugyanis nem tudta, hogy az I. P. Kft-nek nincs kvótaengedélye, valamint a benyújtott és felhasznált iratok valótlanságáról sem volt tudomása. Semmilyen érdeke nem fűződött a bűncselekmény elkövetéséhez, abból sem anyagi, sem egyéb előnye nem származott. Mindezek alapján a védelem álláspontja szerint megállapítható lett volna, hogy a II. rendű vádlott tévedésben volt, ami a korábbi Btk. 22. §-ban szabályozott büntethetőséget kizáró ok;

- a másodfokú bíróság által a csalás büntette törvényi tényállásának megállapításával kapcsolatban a védelem az elsőfokú bíróság indokolásával maradéktalanul egyetértett, ugyanakkor sérelmezte a másodfokú bíróság döntését, ugyanis véleménye szerint nem lehetett megállapítani, hogy a II. rendű vádlott tudott volna

az iratokon lévő pecsét hamisságáról, vagy arról, hogy a vámeljárások kivezetése is valótlan adatot tartalmaz. Miután pedig a vádlott ezekről nem tudhatott, így az esetleges megtévesztő magatartása nem lehetett szándékos, mindezekre tekintettel a II. rendű vádlottat legfeljebb gondatlanság terheli;

- a védelem a közokirat-hamisítás büntettével kapcsolatban abbéli álláspontját fejtette ki, hogy a II. rendű vádlott által felhasznált irat csak magánokiratnak minősülhetett, hiszen a garanciajegy csupán azután bír közokiratra jellemző esetleges tulajdonsággal, hogy a vámhivatal lepecsételte;

- mindezekre tekintettel a védelem álláspontja szerint az első- és másodfokú bíróság ítélete V. A. II. rendű vádlott vonatkozásában a Be. 351. § (2) bekezdésének a)-d) pontjai alapján megalapozatlan volt.

N. Zs. III. rendű vádlott meghatalmazott védője másodfellebbezésének indokolásában a következő okokat jelölte meg:

- a védelem véleménye szerint a csempészet büntettének vonatkozásában a bizonyítékokból egyértelműen látszik, hogy a vádban szereplő tételek vámkezelését külsős cégek alkalmazottai, név szerint K. P. és K. J. végezték, így amennyiben bármilyen szabálytalanság vagy bűncselekmény megvalósítására került volna sor a vámigazgatási eljárásban, úgy azt ezen személyek követték volna el. Ez azzal is igazolható, hogy a terhelt, amikor megtudta, hogy jogellenes magatartást követtek el, K. P. ellen büntető feljelentést kezdeményezett;

- a védelem álláspontja - a fentiekre is tekintettel -, hogy a vádlotti védekezést semmilyen objektív bizonyíték nem cáfolta meg, továbbá a büntetőeljárás során egyetlen olyan közvetlen bizonyíték sem volt, amely a vádlott büntetőjogi felelősségét alátámasztotta volna, a közvetett bizonyítékok pedig nem alkottak olyan zárt logikai láncolatot, amely alapján egyedül és kizárólag a III. rendű vádlott bűnösségére okszerű következtetést lehetett volna levonni;

- a védelem sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság - annak ellenére, hogy a mérlegelési jogkörben megállapított elsőfokú tényállás köti

- törvénysértően mondta ki a III. rendű vádlottat csalás büntettében bűnösnek;

- illetőleg feltéve, de nem megengedve azon megállapítást, hogy a III. rendű vádlott szándéka a vámkötelezettség alóli mentesülés volt, ezt az adott jogszabályi környezetben nem lehetett volna máshogy elkövetni, mint úgy, hogy a garanciajegyek üzletszerű értékesítésével foglalkozó gazdasági társaságot megtéveszték annak a látszatnak a fenntartásával, hogy az árut bemutatták a rendeltetési vámhivatalban. Azonban tényként állapítható meg, hogy a behajtási eljárásban a garanciajegyet kiállító gazdasági társaságoknak fizetési kötelezettsége keletkezett, ami ugyan az utólagos megtérítési igényüket támasztja alá, de nem alapozza meg a csalás bűncselekmény elkövetésének megállapítását, hiszen ezen gazdasági társaságoknak számolniuk kell azzal, hogy adott esetben

helytállási kötelezettségük merül fel;

- a fentiekből a védelem álláspontja szerint az következik, hogy a két bűncselekmény csupán látszólagos halmazatot valósíthatna meg, mivel ugyanazon magatartással, ugyanazon összegre nem lehet egyszerre vámbűncselekményt és csalást is megvalósítani, a másodfokú bíróság álláspontja tehát erre vonatkozóan is téves.

A Legfőbb Ügyészség írásbeli nyilatkozatában (BF.1749/2013. szám) a másodfellebbezéseket a büntetőjogi főkérdések tekintetében nem tartotta alaposnak, e körben a másodfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta, és csak a járulékos kérdésben - a bejelentett polgári jogi igény tekintetében - indítványozta a másodfokú bíróság ítéletének megváltoztatását. Álláspontja szerint a Be. 335. § (2) bekezdése és 398. § (3) bekezdése alapján a R. S. Zrt. magánfél által bejelentett polgári jogi igényt érdemben elbírálván a II. rendű vádlottat kötelezni kell részére 261.086.143 forint kártérítés, valamint járulékai megfizetésére; a polgári jogi igény ezt meghaladó összege tekintetében pedig az igény egyéb törvényes útra utasítására tett indítványt.

*

A másodfellebbezések folytán a Kúria mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy a II. és III. rendű vádlottak tekintetében helye van-e harmadfokú eljárásnak.

Az elsőfokú bíróság mindkét vádlott bűnösségét - a magánokirat-hamisítás vétségeit meghaladóan - kizárólag a csempészet büntetvényében látta megállapíthatónak, mert álláspontja szerint az azzal egyidejűleg megvalósított csalás bűncselekményeinek alaki halmazata csupán látszólagos. Ezért e két vádlottat a csalási cselekmények miatt felmentette.

A Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróságnak ez az álláspontja - függetlenül annak anyagi jogi megítélésétől - eljárásjogilag téves. Az alaki halmazat látszólagossága esetén ugyanis nincs helye a látszólagos halmazatot alkotó bűncselekmény miatt, jelen esetben a csalás bűncselekményei miatt felmentő rendelkezésnek. Az eljárásjogilag helyes megoldás az lett volna, ha az elsőfokú bíróság az anyagi jogi kérdésben (a halmazat látszólagosságát illetően) az álláspontját akként juttatja kifejezésre az ítélete rendelkező részében, hogy a vádlottak szóban lévő cselekményeit egységesen csempészet bűncselekményének minősíti.

A másodfokú bíróság nem értett egyet az elsőfokú bíróságnak a szóban lévő két bűncselekmény látszólagos alaki halmazatára vonatkozó álláspontjával. Nézete szerint a csalás mindkét vádlott esetében a csempészettől térben és időben elkülönülten valósult meg, következésképpen nem alaki, hanem anyagi halmazatról van szó,

ezért a vádlottakat külön-külön a csalás büntettében is bűnösnek mondta ki, és ezért is kiszabta a halmazati büntetést.

A fentieket figyelembe véve a másodfokú ítéletben a csalás bűncselekményeiben történt bűnösség megállapítás mindkét vádlott esetében a Be. 386. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján nyitotta meg a másodfellebbezés lehetőségét. Olyan további bűncselekményekben került sor ugyanis másodfokon a bűnösség megállapításra, amelyekről a saját anyagi jogi álláspontja mellett az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok betartásával felmentő rendelkezést nem hozhatott volna.

*

A másodfellebbezés joghatályossága folytán a Kúria nyilvános ülésen a Be. 387. §-ának (1) és (4) bekezdésében foglalt terjedelemben lefolytatta a felülbírálatot. Ennek során megállapította, hogy sem az elsőfokú, sem a másodfokú bíróság eljárásában nem történt olyan eljárási szabálysértés, amely alapul szolgálhatna a Be. 399. §-ának (1), (2), avagy (3) bekezdése alapján hozandó határozatra, azaz a felülbírált első- és/vagy másodfokú ítélet hatályon kívül helyezésére.

A bejelentett másodfellebbezések a támadott ítéletek harmadfokú eljárásban ki nem küszöbölhető megalapozatlansága címén - felderítetlenség, iratellenesség, téves ténybeli következtetés miatt - indítványozták a vádlottak felmentését vagy a támadott első- és másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését és új eljárás elrendelését.

Ezekkel az indítványokkal szemben a Kúria azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság hiánytalanul feltárta az ügy helyes ténybeli és jogi megítéléséhez szükséges bizonyítékokat, azok kifogástalan értékelésével, lényegileg az iratok tartalmával összhangban álló, túlnyomóan megalapozott tényállást rögzített az ítéletében, amely a jogilag jelentőséggel bíró körben csak néhány vonatkozásban szorult a másodfokú bíróság határozatával helyesbítésre. A helyesbítés a perrendszerűen bizonyított adatok alapján történt mind a II. rendű vádlott H. Kft-vel való kapcsolatának jogi megítélése, mind a cselekmény minősítésénél irányadó elkövetési értékek tekintetében.

A tényállás másodfokú bíróság által végrehajtott korrekciójának leglényegesebb indoka ugyanis az volt, hogy az elsőfokú bíróság, jóllehet az elkövetés időpontjában hatályban volt büntető törvényt alkalmazta, mégsem - a csempészet törvényi tényállásához igazodó - vámáru értéket, hanem a vámteher összegét tette a tényállás részévé.

A másodfellebbezések tényállást támadó érvei lényegileg az

elsőfokú ítélet ellen bejelentett védelmi fellebbezésekkel azonosak. A fellebbezésekkel kapcsolatos álláspontját a másodfokú bíróság az ítéletében részletesen kifejtette, ezekkel az érvekkel pedig a Kúria mindenben egyetért.

Ennél fogva - miután a másodfellebbezésekben a tényállás támadása körében újabb érvet sem a vádlottak, sem a védők nem hoztak fel - a tényállást támadó érvek cáfolatával a Kúria kimerítő részletességgel már nem foglalkozott.

E helyütt a Kúria röviden csak a következőkre utal:

A büntetőeljárásban a bizonyításnak azokra a tényekre kell kiterjednie, amelyek a büntető anyagi és eljárási szabályok szempontjából jelentősek. A vád tárgyává tett magatartások szempontjából szóba jöhető törvényi tényállások határozzák meg a bizonyítandó tények körét [Be. 75. § (1) bek.]. Ez a követelmény az elsőfokú eljárásban lényegileg érvényre jutott:

Bizonyított tény ugyanis, hogy mind az I., mind a II. tényállási pont esetében az érkezési (indító) vámhivatal a vádlottak rendelkezésére továbbította a vámárut a rendeltetési vámhivatalhoz, ahova azonban - ugyancsak a vádlottak intézkedése folytán - a vámáru nem érkezett meg, ezáltal annak szemlézése és a vámérték vizsgálata, a vámkezeléssel a belföldi forgalomba bocsátás nem is történhetett meg. Az árut mindegyik esetben a vádlottak útmutatása szerint az érkezési vámhivataltól közvetlenül a felhasználási helyre szállították. Ezeknek a tényeknek a tudatában vette át mindkét vádlott azokat az I. rendű vádlott részéről hamis vámbélyegzővel lepecsételt vámokmányokat, amelyek az iménti okból valótlannul tanúsították a vámkezelés megtörténtét.

Mindössze ezeknek a tényeknek van ügydöntő jelentőségük a vámérdeket sértő bűncselekmény megállapíthatósága szempontjából. Ehhez képest közömbös körülmény, hogy bizonyított-e, miszerint az I. rendű és a II. rendű, illetőleg a III. rendű vádlottak ismerték-e egymást, és tudták-e, hogy ki végezte el a vámokmányok vámkezelési bélyegzővel ellátását. A II. rendű, illetőleg a III. rendű vádlott ugyanis kétségtől tudatában volt annak, hogy a vámkezelés ténylegesen nem történt meg, anélkül került a vámáru a belföldi forgalomba, hogy a H. Kft., illetve a C. R. Kft. vámot fizetett volna.

Közömbös tehát a II. rendű vádlott védőjének az a kifogása, miszerint az eljárás bíróság nem vett fel bizonyítást a hamis pecsétet hozzáférésre nézve, ezzel kapcsolatban nem hallgatta ki tanúként S. Z. Ö.-t.

A III. rendű vádlott védője pedig az eljárás során egyébként már kihallgatott K. J., valamint S. M. nyilatkozatának becsatolásával, továbbá P. A. és B. A. kihallgatásának az indítványozásával részben

új tényt állított, de főként új bizonyítékra hivatkozott, amely - a Be. 386. § (2) bekezdése szerint - a másodfellebbezésben nem megengedett. Ez az indítvány a harmadfokú eljárásban nem volt figyelembe vehető, a felderítettség kérdésében tehát e hivatkozásokat figyelmen kívül hagyva kellett a Kúriának állást foglalnia.

Mindezek folytán a Kúria azt állapította meg, hogy a másodfellebbezések az ítélet megalapozatlanságának támadása címén tulajdonképpen a bizonyítékok értékelésének a már a másodfokú eljárásban sem megengedhető támadásába bocsátkoztak, s emiatt a fellebbezésük e körben eredményre sem vezethet. Az elsőfokú bíróság ítéletének a másodfokú bíróság által végrehajtott helyesbítések és kiegészítések mellett minden szempontból megalapozott tényállását a Kúria a Be. 388. §-ának (1) bekezdése alapján a harmadfokú eljárásban irányadónak tekintette és az anyagi jogi felülbírálatot erre alapította.

Az anyagi jogi felülbírálat alapjául szolgáló tények lényege a következő:

A II. és a III. rendű vádlott a tévedésben lévő személyek tevékenysége révén a vám megfizetésének elkerülése érdekében megtévesztették és tévedésben tartották a vámkezelést nyújtó társaságokat, a vámfizetési készségüket illetően, és az árutovábbítás intézményét kihasználva kikerülték a vámkezelés befejezését, ami által a vámterhet a garántáló (kezes) társaságok voltak kénytelenek viselni. Az I. és a II. tényállási pont eltérése a releváns tények lényegét érintően jelentéktelen. Az I. tényállásban a vámbiztosítékot az indító vámhivatalnál a R. S. Zrt. biztosította, és a hamis bélyegzővel ellátott vámokmányok alapján került sor időlegesen a vámgarancia felszabadítására. S miután a vámokmányok valóttanul rögzítették a vámkezelés megtörténtét, amelyet a vámhatóság csak az utólagos keresési eljárásban tárt fel, csak utólag történt meg a vámkezelést biztosító társaságok vámfizetésre kötelezése, valamint a vám behajtása. Ezzel szemben a II. tényállási pont szerinti minden esetben közvetlenül a III. rendű vádlott megbízottjaként eljáró keresést vállaló társaság, mint főkötelezett lett kötelezve a vámteher megfizetésére.

*

Az irányadó tényállás alapulvételével - a járulékos kérdésektől eltekintve - a Kúriának négy jogkérdésben kellett állást foglalnia. Ezek a következők:

1. A 2012. évi C. törvény (a továbbiakban Btk.) 2. §-ára tekintettel a két vádlott cselekményeit külön-külön vizsgálva az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény (korábbi Btk.)

rendelkezéseinek alkalmazásához képest az elbíráláskor - tehát a harmadfokú jogerős határozathozatal időpontjában - hatályos büntető törvény alkalmazása enyhébb elbírálást tesz-e lehetővé. (A köztes törvény, azaz a másodfokú eljárás idején hatályos korábbi Btk. szövege nem jön szóba.);

2. az előbbi kérdés eldöntésétől függően a vádlottaknak az állam vámérdekét sértő magatartása a korábbi Btk. szerint csempészet bűncselekményének vagy a hatályos Btk. szerint költségvetésben hátrányt okozó költségvetési csalásként minősül-e;

3. a vámellenőrzés alóli elvonással alaki vagy anyagi halmazatban áll-e az a csalásként értékelendő magatartás, mely szerint a vádlottak a kezességet nyújtó társaságok jogtalan haszonszerzés céljával végrehajtott megtévesztésével nekik kárt okoztak, továbbá a halmazat valóságos vagy látszólagos; és végezetül

4. a hamis vámbélyegzővel ellátott vámokmányok felhasználásával köz- vagy a magánokirat-hamisítás bűncselekménye valósult meg.

*

Az elkövetéskor és az elbíráláskor hatályos büntető törvény a csalás bűncselekménye, valamint a köz-, illetőleg magánokirat-hamisítás bűncselekményei tekintetében a minősítő körülményekre és a büntetési tételkeretre nézve azonosságot mutat, ekként abból a szempontból, hogy az elbíráláskor hatályos törvény alkalmazása enyhébb elbírálást jelent-e, a vámérdeket sértő cselekménynek van meghatározó jelentősége.

A II. rendű vádlott esetében, minthogy az elkövetéskori büntető törvény szerint a vámérdeket sértő bűncselekmény (korábbi Btk. 312. §) ún. alaki bűncselekmény, a minősítés alapja nem a vámbevétel csökkenés mértéke, hanem a vámáru értéke. Ez az irányadó tényállás szerint 63.430.950 forint (azaz különösen nagy értékű vámáru). Amennyiben ez a cselekmény az elkövetéskori törvény szerint üzletszerűen elkövetett, úgy a korábbi Btk. 312. § (4) bekezdésének b) pontja szerinti csempészet büntettéről lehet szó, amelynek büntetési tétele 2 évtől 8 évig terjedő szabadságvesztés. Amennyiben a vámérdeket sértő bűncselekménnyel halmazatban a csalást is meg kell állapítani, úgy az üzletszerűsége tekintettel ez a cselekmény a korábbi Btk. 318. § (7) bekezdésének b) pontja szerint 5 évtől 10 évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett különösen nagy kárt okozó üzletszerű csalás büntette, tekintve, hogy ez esetben a minősítésnél irányadó kár a vámkezességet nyújtó társaság által kifizetett 261.086.143 forintnak felel meg. Az elkövetéskori törvényt alkalmazva tehát a halmazati büntetés tételkerete - függetlenül attól, hogy az okirattal kapcsolatos bűncselekmény köz- vagy magánokirat-hamisításnak minősül-e - 5 évtől 15 évig terjedő szabadságvesztés.

Az elbíráláskori törvényt alkalmazva a vámérdeket sértő

bűncselekmény - a költségvetési csalás - eredmény-bűncselekmény, ezért minősítésének alapja már nem a vámáru értéke, hanem az a vagyoni hátrány, amely a vámteher összegének felel meg, tehát 261.086.143 forint. Üzletszerű elkövetés mellett ennek a cselekménynek a minősítése a jelenleg hatályos Btk. 396. § (5) bekezdésének b) pontja szerint különösen nagy vagyoni hátrányt okozó üzletszerű költségvetési csalás, amely 5 évtől 10 évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett. A különösen nagy kárt okozó üzletszerű csalásnak az előbbi bűncselekménnyel halmazatban történő megállapítása esetén a hatályos Btk. 373. § (6) bekezdése b) pontjának megfelelően ez utóbbi bűncselekmény büntetési tétele 5 évtől 10 évig terjedő szabadságvesztés. Ekként pedig a hatályos büntető törvényt alkalmazva - az elkövetéskori törvénnyel megegyezően - 5 évtől 15 évig terjedő szabadságvesztés a kiszabható halmazati büntetés.

A Kúria megállapítása szerint az elbíráláskor hatályos büntető törvény alkalmazása - figyelemmel a 4/2013. számú BK véleményre - a II. rendű vádlott esetében kizárólag azért jelenthet a számára kedvezőbb (enyhébb) elbírálást, mert a vádlott a bűncselekmények miatt kiszabott szabadságvesztésből a büntetés 2/3-ad részének kitöltése után bocsátható feltételes szabadságra a Btk. 38. § (2) bekezdésének a) pontja szerint, szemben a korábbi Btk-val, amelynek alkalmazása mellett a fenti bűncselekmények viszonyában a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége csak a büntetés 3/4-ed részének kitöltésével nyílhatna meg.

A III. rendű vádlott esetében az elkövetéskori törvényt alkalmazva a vámérdeket sértő cselekmény minősítése a 27.964.022 forint vámáru értéket alapul véve, üzletszerű elkövetés mellett a korábbi Btk. 312. §-ának (3) bekezdés b) pontja szerint 5 évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett, jelentős értékű vámárura üzletszerűen elkövetett csempészet büntette. Amennyiben a csalás a terhére anyagi halmazatként megállapítandó - tekintve, hogy a tényállás szerinti öt sértettnek a csalási cselekménnyel okozott kár egyenként a kétmillió forintot meghaladja, de az ötvenmillió forintot nem haladja meg -, ez a cselekmény a korábbi Btk. 318. § (6) bekezdésének b) pontja szerint 5 rb. jelentős kárt okozó, üzletszerű csalásként értékelendő, amelynek büntetési tétele 2 évtől 8 évig terjedő szabadságvesztés. A halmazati büntetés tehát - függetlenül attól, hogy e bűncselekményekkel köz- vagy magánokirat-hamisítások állnak-e halmazatban - 2 évtől 12 évig terjedő szabadságvesztés lehet.

Az elbíráláskori törvény alkalmazása mellett viszont a vámérdeket sértő bűncselekmény minősítésének alapja a vámbevétel-csökkenés, ami 50.439.851 forint, tehát a különösen nagy vagyoni hátrány büntetőjogi fogalma körébe illeszkedik. Ekként üzletszerű elkövetést feltételezve a költségvetési csalásnak minősülő cselekmény a hatályos Btk. 396. § (5) bekezdésének b) pontja

szerint 5 évtől 10 évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett. Ehhez társulhat az anyagi halmazatban megállapítandó 5 rendbeli jelentős kárt okozó üzletszerű csalás, amely a hatályos Btk. 379. § (5) bekezdés b) pontja szerint is 2 évtől 8 évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett. A halmazati büntetési tételkeret az elbíráláskori törvényt alkalmazva ekként 5 évtől 15 évig terjedő szabadságvesztés lenne. Egyértelműen következik mindebből, hogy a III. rendű vádlott esetében az elkövetéskori büntető törvény rendelkezései alkalmazandók, tekintve, hogy az elbíráláskori törvény alkalmazása még a feltételes szabadságra bocsátás kedvezőbb lehetőségét figyelembe véve sem jelenthet a számára enyhébb elbírálást.

*

Az iméntiek szerint alkalmazandó anyagi jogszabályokat tekintve a másodfokú bíróság mindkét vádlott bűnösségét a terhükre rótt valamennyi bűncselekmény tekintetében törvényesen állapította meg.

A II. rendű vádlott összességében különösen nagy értékű vámárut vont el a vámellenőrzés alól, és e megtévesztő magatartásával a költségvetésnek üzletszerűen (tehát ugyanolyan bűncselekmény elkövetése révén rendszeres haszonszerzésre törekedve), különösen nagy vagyoni hátrányt okozott. E cselekmény törvényes minősítése a Btk. 396. §-ának (1) bekezdés a) pontjába ütköző és az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő folytatólagosan elkövetett költségvetési csalás.

A III. rendű vádlott rendszeres vagyoni haszonszerzésre törekedve összességében jelentős értékű vámárut vont el a vámellenőrzés alól, ekként a másodfokú bíróság ítéletében e cselekmény jogi minősítése - a korábbi Btk. megfelelő törvényhelyeit felhívva - törvényes.

*

Ami mindkét vádlott esetében a bűnösségüknek a másodfokú bíróság részéről - az előbbi bűncselekményekkel anyagi halmazatban - a csalás büntetteiben történt megállapítását illeti, a Kúria egyetértett a másodfokú bíróság ítéletének 30. oldal utolsó bekezdésében és 31. oldal első bekezdésében kifejtett jogi állásponttal.

A vámáru vámellenőrzés alóli elvonása az irányadó tényállás szerint a rendeltetési vámhivatalnál történt meg, ettől eltérő helyen és időben - az érkezési vámhivatalnál - történt a vámkezelést nyújtó társaságok alkalmazottainak tévedésbe ejtése arra vonatkozóan, hogy a biztosítékként általuk előre „kifizetett” vámterhet meg fogják téríteni. Eltérő időben történt továbbá a vámkezelést nyújtó társaságok kárának bekövetkezése is, amely időpont a vámteher tőlük

történt behajtásának felelt meg. A védelem által sem vitatottan tényállásszerű csalási cselekmények tehát a vámérdeket sértő bűncselekménytől térben-időben eltérően, tehát külön-külön cselekményként valósultak meg, ekként azok nem alaki, hanem anyagi halmazatot alkotnak.

Arra is megnyugtató jogi következtetés vonható, hogy a vádlottaknak már a vámkezelést nyújtó társaságokkal való szerződés létrejöttének az idején sem volt szándékuk a megelőlegezett vámteher megtérítésére.

Utal a Kúria arra is, hogy a csalás bűncselekménye csak a passzív alany megtévesztését tekintve célzatos bűncselekmény, azaz a jogtalan haszonszerzési célzatnak a passzív alany tévedésbe ejtésével vagy tévedésben tartásával kapcsolatban kell fennállnia. A csalás passzív alanya viszont nem feltétlenül azonos a bűncselekmény sértettjével, akinél a kár bekövetkezik. Ez egyszersmind azt is jelenti, hogy a csalás esetében az elkövető részéről a károkozási szándék akár eshetőleges is lehet. Ebben a kérdésben is helyesen foglalt állást tehát a másodfokú bíróság, amikor az ítéletében kifejtette, hogy a csalás bűncselekményének a megállapításához a vádlottaknak nem kellett szükségszerűen előre látniuk és kívánniuk azt, hogy a tévedésbe ejtő magatartásuk révén a károsodás konkrétan mely kezelést nyújtó társaság vagyonában fog bekövetkezni. Elégséges annak a tudata is, hogy a megtévesztéssel ok-okozati kapcsolatban a kezesek egyetemleges felelőssége révén a vámkezelést nyújtó bármelyik társaság károsodhat, attól függően, hogy melyikkel szemben lesz eredményes a behajtás. Helytálló ezért a II. rendű vádlottnál a csalás megállapítása annak ellenére is, hogy a vámhatóság a kezeseket a vádlotti társasággal egyetemlegesen kötelezte a vám megfizetésére, de a vámot csak a R. S. Zrt-n hajtották be.

A vámérdeket sértő bűncselekmény és annak eszközcselekményéül szolgáló csalás bűncselekménye között nincs szükségszerű kapcsolat. A vámáru vámellenőrzés alóli elvonása vagy ezzel egyenértékűen a költségvetési pénzeszköz vonatkozásában tévedésbe ejtéssel megvalósított hátrányokozás egyaránt megvalósulhat a csalás eszközcselekménye nélkül is. Ekként tehát a két bűncselekmény cél-eszköz viszonya nem teszi látszólagossá az anyagi halmazatot.

Az elmondottakból következik: a III. rendű vádlott esetében a másodfokú bíróság által alkalmazott korábbi Btk. folytán a csalási cselekmény vonatkozásában a bűnösség megállapítása és e cselekmény minősítése minden szempontból törvényes. A II. rendű vádlott esetében a csalásként értékelt bűncselekmény tekintetében a bűnösség megállapítására a másodfokú bíróság ítéletében úgyszintén törvényesen került sor, ez a cselekmény viszont a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő

csalás büntette.

*

Az okirattal összefüggő bűncselekményt illetően az nyilvánvaló, hogy azok a vámokmányok, amelyeket a vámhatóság tagja ügykörében és hatáskörébe tartozóan a hatóság bélyegzőjével ellát, közokiratok. A vámhatóság tagja által lepecsételt vámokmányok a hamis bélyegzővel ellátottságuk folytán nem csak alakilag váltak hamis közokirattá, hanem a tartalmuknál fogva is, mert valótlanul rögzítették a vámkezelés megtörténtét, lehetőséget biztosítva ezzel az informatikai nyilvántartásban a vámáru kivezetésére és belföldi forgalomba helyezésére. Ehhez képest a hamis vámbélyegzővel ellátott vámokmányok felhasználása, ezúton a vámgarancia felszabadítása nem magánokirat-hamisításként, vagy a II. rendű vádlott esetében az alkalmazandó Btk-ra tekintettel nem hamis magánokirat felhasználásaként, hanem közokirat-hamisításként minősül. Közömbös, hogy a vádlottak tudtak-e a bélyegző hamis voltáról, ezáltal a bélyegzővel ellátott okmány alaki hamisságáról. A tényállásszerűséget illetően elégséges az okirat tartalmi (materiális) hamisságának a tudata. Ez viszont kétségtelenül megállapítható, hiszen a vádlottak rendelkezésének megfelelően nem került a vámáru a rendeltetési vámhivatalnál bemutatásra sem. Ebben a körben tehát a másodfokú bíróság ítéletével kapcsolatban csupán a II. rendű vádlott tekintetében a minősítés alapjául szolgáló jogszabály korrekciója vált szükségessé akként, hogy ez a cselekmény a Btk. 342. § (1) bekezdésének b) pontja első fordulatában meghatározott 54 rendbeli közokirat-hamisítás büntette.

*

A büntetéskiszabás kérdéseit felülbírálv a Kúria megállapította, hogy a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság által feltárt súlyosító és enyhítő körülmények helyes korrekciója mellett, e körülmények nyomatékát is megfelelően értékelve szabta ki a büntetést mindkét fellebbezéssel érintett vádlottal szemben.

A II. rendű vádlott tekintetében az enyhítő rendelkezés alkalmazása mellett kiszabott fő- és mellékbüntetés tettearányos, és tartamát tekintve is alkalmas a büntetési célok valóra váltására. A büntetés tartamának meghatározásánál tekintettel volt a közel tíz éves időmúlásra is. E büntetés enyhítésére nem kerülhet sor. A II. rendű vádlott esetében alkalmazandó törvény, a Btk. változott rendelkezései folytán vált szükségessé a harmadfokú ügydöntő határozatban a szabadságvesztés végrehajtási fokozatának [Btk. 35. § (1) bek.], és a feltételes szabadság legkorábbi időpontjának [Btk. 38. § (2) bek. a) pont] a rendelkező rész szerinti meghatározása.

A III. rendű vádlott esetében a büntetések belső arányosságának a követelménye tette csupán szükségessé az egyébként tartamát tekintve is helyesen meghatározott szabadságvesztés enyhítését. A Kúria ugyanis tekintetbe vette, hogy a III. rendű vádlott az elkövetéskori törvény alapján fennálló büntetőjogi felelőssége folytán a szabadságvesztéséből legkorábban csak annak háromnegyed része kitöltésével lesz feltételes szabadságra bocsátható, amennyiben annak további feltételei teljesülnek. Ekként pedig mindkét vádlott feltételes szabadságra bocsátását feltételezve a III. rendű vádlottnak a feltételes szabadságra bocsátás eltérő lehetősége folytán a II. rendű vádlotthoz képest - akinek cselekményei nagyobb tárgyi súlyúak -, közelítően azonos szabadságvesztést kellene ténylegesen letöltenie, a vele szemben kiszabott büntetési tartamot érintetlenül hagyva. A belső arányossági követelmény érvényesülése érdekében tehát a Kúria a III. rendű vádlott börtönbüntetésének a tartamát a rendelkező rész szerint enyhítette.

*

A másodfokú bíróság ítéletének a fent kifejtett tartalommal történő megváltoztatása a Be. 398. §-ának (1) bekezdésén alapszik.

*

A Kúria a Legfőbb Ügyészségnek a polgári jogi igény elbírálására és a másodfokú bíróság határozatának megváltoztatására vonatkozó indítványát megalapozottnak találta.

A Be. 387. §-ának (4) bekezdése értelmében a harmadfokú bíróság a megtámadott másodfokú ítéletnek egyebekben a vagyonekhozadásra, a polgári jogi igényre vonatkozó rendelkezését hivatalból felülbírálja, függetlenül attól, hogy ezt a másodfellebbezések nem érintették.

Az iratok szerint a R. S. Zrt., mint magánfél a neki a csalás bűncselekményével okozott kár megtérítése címén a II. rendű vádlottal szemben 265.879.661 forint és kamatai erejéig terjesztett elő polgári jogi igényt. Az irányadó tényállás szerint a II. rendű vádlott e zrt-nek 261.086.143 forint kárt okozott.

Az elsőfokú bíróság az e magánfélnek kárt okozó csalás bűncselekményében a II. rendű vádlottat bűnösnek nem mondta ki, a polgári jogi igényét elutasította.

A másodfokú bíróság viszont, bár a II. rendű vádlott bűnösségét a R. S. Zrt. sérelmére elkövetett csalás bűncselekményében megállapította, e magánfélnek a polgári jogi igényét egyéb törvényes útra utasította. Ezzel a rendelkezéssel figyelmen kívül hagyta a Be. 392. (2) bekezdése alapján a másodfokú bíróságot is

terhelő, a Be. 335. §-ának (2) bekezdésében előírt azt a kötelezettségét, miszerint: ha a bíróság az ítéletében megállapítja a bűncselekménnyel okozott kár összegét, ezen összeg mértékéig az előterjesztett polgári jogi igényt érdemben el kell bírálnia, s csak ezt meghaladóan utasítható a magánfél az igényével egyéb törvényes útra.

A Be. 398. §-ának (3) bekezdése értelmében a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletének megváltoztatása esetén határoz - egyebek mellett - a vagyonelkobzásról, a polgári jogi igényről is. Ebből a rendelkezésből - összeolvasva a Be. már hivatkozott 387. §-ának (4) bekezdésével - értelemszerűen az is következik, hogy a harmadfokú bíróság kizárólag a polgári jogi igény körében téves másodfokú ítéleti rendelkezést akkor is megváltoztatja, ha egyébként a másodfokú bíróság ítéletének a bűnösségre, a cselekmények minősítésére, a kiszabott büntetésre vagy az alkalmazott intézkedésre vonatkozó rendelkezését helybenhagyja.

A kifejtettek folytán a Kúria a Fővárosi Ítéltábla ítéletét a Be. 398. §-ának (3) bekezdése alapján megváltoztatva a II. rendű vádlottat a rendelkező részben írtak szerint a R. S. Zrt. magánfél részére 261.086.143 forint és az esedékesség napjától számított törvényes kamatai megfizetésére kötelezte, a magánfél ezt meghaladó igényét pedig egyéb törvényes útra utasította.

*

A Be. fentebb már felhívott 378. § (4) bekezdése, valamint 398. §-ának (3) bekezdése értelmében a harmadfokú bíróság a vagyonelkobzásra vonatkozó rendelkezést hivatalból felülbírálja és rendelkezik a vagyonelkobzás kérdésében, amennyiben erről az első-vagy a másodfokú bíróság nem a törvénynek megfelelően rendelkezett.

Az elsőfokú bíróság ítéletével - az alkalmazott jogszabályhely pusztá felhívása mellett, egyébként minden indokolás nélkül - a II. rendű vádlottal szemben 3.000.000 forint, a III. rendű vádlottal szemben 2.000.000 forint vagyonelkobzást rendelt el. A másodfokú bíróság mindkét vádlottra nézve az elsőfokú bíróság vagyonelkobzásra vonatkozó ítéleti rendelkezéseit mellőzte, egyfelől azért, mert e vádlottak bűncselekményekből gazdagodását a tényállás alapján nem látta igazoltnak, másrészt azért, mert a bűncselekmény révén gazdagodó, a III. rendű vádlott érdekeltiségébe tartozó C. R. Kft. 2005. április 6. óta felszámolás alatt áll, az I. tényállási pont szerint gazdagodó F. H. Kft-t annak tulajdonosa - az egyébként tényállásként meg nem állapított vallomása szerint - elidegenítette, s az időmúlás folytán már nem állapítható meg, hogy e kft. részéről történt-e gazdagodás, és erre nézve történt-e jogutódlás. E releváns kérdések tisztázására azonban még kísérletet

sem tett.

A vagyonekobbzás kérdésében a másodfokú bíróság rendelkezése sem felel meg a törvénynek:

A Btk. 74. §-ának (1) bekezdés a) pontja szerint vagyonekobbzást kell elrendelni arra a bűncselekmény elkövetéséből eredő vagyonra, amelyet az elkövető a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett. E § (2) bekezdése szerint a vagyonekobbzást arra a bűncselekmény elkövetéséből eredő, a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett vagyonra is el kell rendelni, amellyel más gazdagodott. Ha gazdálkodó szervezet gazdagodott ilyen vagyonnal, a vagyonekobbzást a gazdálkodó szervezettel szemben kell elrendelni. A § (3) bekezdése értelmében, amennyiben a gazdálkodó szervezet átalakult, a vagyonekobbzást a jogutóddal szemben kell elrendelni arra az (1) bekezdés szerinti vagyonra, amelyre a jogutódlás történt. Ugyanígy rendelkezik a korábbi Btk-nak a cselekmények elkövetésekor hatályos 77/B. § (1) bekezdésének a) pontja és (2), (3) bekezdése.

A Btk. 74. § (5) bekezdésének a) pontja szerint nem rendelhető el vagyonekobbzás arra a vagyonra, amely a büntetőeljárás során érvényesített polgári jogi igény fedezetéül szolgál.

Miután az I. tényállási pont kapcsán a magánfél által érvényesített és megítélt polgári jogi igény - amely egyezik a bűncselekményből származó vagyongyarapodás mértékével - nem lehet a vagyonekobbzás tárgya, e körben további eljárás nem szükséges, a vagyonekobbzás mellőzése - bár a másodfokú határozattól eltérő indok alapján - törvényes.

A II. tényállási pont kapcsán a vagyonekobbzás alkalmazását kizáró körülmény egyértelműen nem állapítható meg. Nem tisztázott ugyanis, hogy a bűncselekményből származó vagyongyarapodás ténylegesen a C. R. Kft-nél vagy a kft. ügyvezetőjénél, a III. rendű vádlottnál következett be, továbbá a kft. vagyongyarapodása esetén az sem, hogy a felszámolása befejeződött-e, s történt-e jogutódlás.

A harmadfokú eljárásban bizonyításnak nincs helye, az iménti kérdések tehát nem tisztázhatók. A Be. 570. § (1) bekezdésének a) pontja szerint azonban különleges eljárásban az ügyész indítványára, illetve hivatalból a vagyonekobbzásról az eljárás elsőfokú bíróság utólag határoz, ha erről a bíróság jogerős ügydöntő határozatában nem, vagy nem a törvénynek megfelelően rendelkezett. Ennek a rendelkezésnek az alkalmazásával a Kúria a Fővárosi Törvényszéket a II. tényállási ponttal összefüggő vagyonekobbzás alkalmazása kérdésében a különleges eljárás lefolytatására hívta fel.

Budapest, 2014. március 18.

Dr. Belegi József s.k. a tanács elnöke, Dr. Székely Ákos s.k.
előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság 2.Bf.179/2012/35.
számú ítélete a Kúria Bhar.III.1.142/2013/18. számú ítélete folytán
V. A. II. rendű és N. Zs. III. rendű vádlottak tekintetében 2014.
március 18. napján jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Dr. Belegi József s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő
MV